

Аннотація

Анализ ситуации по решению проблемы массовой волны миграции в ЕС показывает конкретные явления и тенденции. Следствием существующей стратегии вливания мигрантов в общество есть целый ряд общественных протестов и поджогов домов для мигрантов. Вместо решения общественной проблемы - создается ряд новых, которые обостряют первичную проблему. На основе этого проводится анализ событий и выделение ошибок, приводящих к наращиванию конфликтных ситуаций в обществе. Главной задачей данной статьи является фокусирование на недостатках существующих методик интеграции мигрантов, и как их можно скорректировать. Рекомендации опираются на анализ архитектурных и функционально-организационных характеристик объектов, подвергшихся нападениям.

Ключевые слова: мигрант, жилье для временного проживания мигрантов, интеграция, сегрегация.

УДК 72.03

Я.В. Васишин

к.т.н., професор, директор Інституту архітектури, будівництва і туризму Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

В.Я. Васишин

к.т.н., доцент кафедри інженерної та комп'ютерної графіки Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ АРХІТЕКТУРИ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ СТАНИСЛАВОВА НА РУБЕЖІ XIX – XX СТОЛІТЬ

Анотація. Проаналізовано особливості архітектури житлових будинків у Станиславові кінця XIX – початку XX століття.

Ключові слова: Станиславів, вілла, особняк, модерн, сецесія.

Постановка проблеми. До 1962 року місто Івано-Франківськ було відоме як Станиславів українською мовою, польською – Stanislawow, російською – Станислав, німецькою – Stanislau, латиною – Stanislaopolis. На рубежі XIX – XX століть за темпами розбудови Станиславів поступався в Галичині лише Львову і Кракову і належав до найяскравіше забудованих і найпростіше утримуваних міст цього регіону.

Станиславів – місто з цікавою архітектурною спадщиною та традиціями будівництва, забудова вражає стильовим розмаїттям, кожен історичний період зробив свій внесок у формування архітектурного середовища.

Мета статті – дослідження впливу історичних архітектурних стилів на житлову забудову Станиславова на рубежі XIX – XX століть.

Виклад основного матеріалу. В архітектурі Станиславова проявляється вплив віденського сецесіону, що здобув у Станиславові популярну назву “сецесія”. Прихильники напряду сецесія заперечували всі форми і прийоми попередніх історичних стилів, закликали добитися створення нового оригінального стилю, застосовуючи нові форми і будівельні матеріали.

Створенню пластичної виразності та геометрії форм на ранніх етапах розвитку стилю сприяли матеріали: цегла, кераміка, коване залізо, дерево, бетон, штучний і природний камінь, а також вітражі, декоративні вставки із кольорового скла, декоративний розпис.

Найбільш повне втілення ідей раннього модерну, зокрема, принципу доцільності, відповідності форми і простору будинку з огляду на своє функціональне призначення надавали архітекторам житлові будинки невеликих розмірів – вілли (будинки із значною площею з садом чи парком) та особняки (переважно одноповерховий багатокімнатний міський будинок, призначений для однієї родини і розміщений на окремій ділянці з садом, двором і службовими приміщеннями).

Починаючи з середини 1890-х років станиславівські особняки демонструють зміну одноманітного розпланувального прийому, протяжності композиції на своєрідну центричність, компактність.

У цей період у проектній практиці Станиславова розташування особняків у системі міської забудови було найрізноманітніше: від окремо розташованих до зблокованих з іншим особняком.

Особливу роль у різностильових і різноманітних за рівнем об'єктах відіграло декоративно-пластичне вирішення будівель. Архітектурний елемент був пізнавальним знаком того чи іншого стилю, створюючи образні асоціації. Урізноманітнюються форми і декор вікон, дверей, балконів, еркерів, аттиків. Поряд із традиційними елементами архітектурного оздоблення (сандриками, пілястрами, капітелями) на фасадах з'являється орнаментально-декоративна скульптура: маски, атланти, каріатиди, котрі надають особливої виразності будівлі.

Сецесія, заперечуючи традиції класицизму в художньому мисленні та прагнучи нових неповторних вирішень, водночас пов'язана з попередньою епохою еkleктизму. У засадах сецесії, на протилежність канонам класичної композиції, лежало прагнення до вільного формування об'ємів і багатой

пластичної їх трактовки. Перевага надавалась експресивним пружним, хвилястим лініям і площинам.

Повною мірою це ілюструють досконалі в багатьох аспектах взірці житлової архітектури Станиславова.

До виразно сецесійної будівлі початку ХХ ст. з традиційною для Станиславова наріжною вежею є двоповерховий житловий будинок з мансардою на розі вулиць Б. Лепкого і М.Павлика. Серед іншої забудови його виділяють вивірені пропорції основних мас, підкреслені площини стін, стриманий і водночас чітко промальований декор. Збереглась кована металева огорожа сходової клітки з вишукано плавними лініями, де елементи художнього ковальства у вигляді рослинних мотивів вражають високим рівнем виконавської майстерності.

Важливою особливістю станиславівського сецесійного будівництва було прагнення до поєднання об'ємів різної висоти, а саме, спроби поєднання першого і другого поверхів або другого і третього, як в особняках по вул. Коперніка, 23; вул. Шопена, 3-5; вул. Короля Данила, 10; вул. Матейка, 6.

У ранньосецесійній забудові (особняки по вул. Гнатюка, 3; вул. Василянок, 41) домінують розпланувальні структури з перевагою асиметрії, продиктованої функціональними міркуваннями.

Вулиця С. Гординського (перша назва – Гіллера) забудована переважно сецесійними будівлями на початку ХХ ст. У 1985 році на вул. С. Гординського, 10, побудована триповерхова будівля у якій виразно простежуються неоготичні мотиви. Головний фасад викладений оздоблюваною червоною цеглою і завершується фризом, викладеним кольоровими плитками і карнизом, членованим декоративними кронштейнами. Вікна всіх трьох поверхів обрамлені пояском у формі валика. На третьому поверсі над вікнами з овальною конфігурацією у верхній частині розміщуються ліпні декоративні геральдичні композиції.

Архітектура будинку на вул. Незалежності, 11 властива ранньому модерну: вертикальні членування фасаду, заклена вітрина першого поверху, сильно винесена плоска карнизна плита утворюють лаконічну, раціональну композицію. Зодчий впритул наблизився до естетики нового стилю – функціоналізму, відмовився від орнаментального декору, застосував бетон. Декоративними акцентами виступають сецесійні скульптури хлопчиків, виконані з бетону.

Головний фасад будинку № 24 по вул. Січових Стрільців виразно еkleктичний, акцентований вузьким ризалітом із входом по осі й трикутним фронтоном. Переважають східні мотиви – гранчасті декоративні колони,

ажурний фриз рами напівциркульних вікон. Будинок – цегляний, одноповерховий у плані майже прямокутний, з високим цоколем.

В архітектурі Станиславова глибокий слід залишив модерн. Цей архітектурний напрям характерний великим розмаїттям прийомів, форм, декоративних елементів, а в поєднанні різних матеріалів та фактур просто невичерпний. Митці цього стилю шукають декоративного ефекту, комбінуючи як традиційні, так і нові матеріали. Наприклад, метал і скло вперше поєднують саме в сецесійній архітектурі. Збереглись будівлі, виконані в цьому стилі, та сецесійний декор на еклектичних будівлях. Житлові будинки № 16, 18, 30 на теперішній вулиці Незалежності належать до декоративної течії модерну. Ці будинки мають площинне композиційне вирішення фасадів. Для них характерне поєднання різних матеріалів (бетон, метал, кераміка). Для багатой пластики асиметрично вирішених фасадів цих будинків характерні естетизація, гіперболізація декоративного елемента.

Вілла з мезоніном (вул. Шевченка, 15) – будівля садибного типу початку ХХ ст. – належить до декоративної течії модерну, має чітко виражені сецесійні форми. Розташована в глибині двору й витягнута перпендикулярно до вулиці Шевченка. Найбільш виразний головний фасад на високому цоколі з асиметричною композицією, який виходить на цю вулицю. Чітко розчленованому фасаді надають мальовничості мезонін на другому поверсі, оригінальний балкон, високий дах із великим виносом на декоративних кронштейнах, форми дверей і вікон. У будинку витримано стильову єдність екстер'єру і деталей інтер'єру. Перед будівлею стоїть фонтан, навколо якого бруківкою викладено заїзд.

Житловий будинок № 30 на вул. Шевченка споруджений у 1903 р. у формах історичного еклектизму. Саме в цьому стилі особливу увагу зодчі приділяли скульптурному та орнаментальному декору, ускладнювали композиції архітектурним декором, ліпниною, еркерами, вежами. Будинок вирізняється багатством скульптурно-орнаментального оздоблення. У вирішенні ризалітів, зокрема, поєднані ренесансні та класичні елементи – колони коринфського ордеру, сандрики, пілястри з орнаментальним ліпленням, масками, скульптурними елементами.

Будинок № 79 по вул. Шевченка (вілла Маргошеса) запроектовано в дусі ідей функціоналізму. Це – триповерхова будівля, що має строгу композицію з доскональними формами, гармонією прямих кутів і вишуканими пропорціями. Головного фасаду нема, всі фасади головні й сприймаються в русі, з різних боків.

Строга геометрія прямокутних побудов у споруді пом'якшена криволінійними формами солярію, круглими віконцями, круглим отвором у стіні при вході, круглими елементами в металевій брамі.

Усередині будинку детально пророблено елементи інтер'єру, стіни, форми спеціально виготовлених світильників, двері, металеві решітки, дверні ручки. Все це – створює ансамбль, витриманий в єдиному стилі.

Архітектура вулиці Гетьмана Мазепи (Брукована, Казимирівська, Дзержинського) формувалася в різні часи, тому тут можна спостерігати калейдоскоп стильових прийомів і декоративних вирішень.

Одним із кращих зразків декоративної течії модерну в житловій забудові Станиславова є двоповерховий палац у стилі модерн, збудований на початку ХХ ст. на вул. Тарнавського, однієї з небагатьох вулиць, де майже не спотворено характер забудови початку ХХ ст. Палац споруджений у глибині ділянки. Будівля в плані має складну конфігурацію, асиметричний, насичений декоративними деталями фасад. Цоколь і перший поверх викладені з декоративної цегли і членовані горизонтальними тягами з кам'яних блоків. На другому поверсі лоджія з арковим прорізом декорована профільованим обрамленням. Фасад завершується криволінійним аттиком. Перед палацом було розбито квітник і облаштовано місце для карет.

Отже, в архітектурі станиславівських особняків і вілл завжди присутня об'ємність композиції, яку забезпечують складна конструкція даху, стіни, значні виступи ризалітів, глибокі ніші лоджій, масивні балкони і загальна пластика силуету будинку.

Висновки

1. В архітектурі особняків та вілл знайшла своє найповніше втілення стильова розмаїтість станиславівської архітектури загалом. Характерною є тенденція до ускладнення планувальних структур, до пошуків яскраво індивідуальних стильових вирішень.

2. Можна виділити характерні спільні засади проектування, продиктовані принципами раціоналізму та комфорту: низька поверховість, наявність в одному будинку лише одного помешкання, чітке розмежування функціональних зон по вертикалі та горизонталі.

3. В архітектурно-планувальному вирішенні житла характерною рисою було прагнення до індивідуалізації.

Abstract.

Some of the architectural features Stanislav apartment houses at the turn of the XIX and XX centuries

Keywords: Stanislav, villa, mansion, modern, art nouveau

Анотація.

Проаналізовано особливості архітектури житлових будинків в Станіславе кінця ХІХ – початку ХХ століття.

Ключевые слова: Станіслав, вілла, особняк, модерн, сецесія.

УДК 725.826

М.В. Вільницька, студентка гр. 601-АД

В.В. Руденко,

кандидат архітектури,

доцент кафедри дизайну архітектурного середовища

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРОСТОРОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕЙНТБОЛЬНИХ КЛУБІВ

Анотація: у статті проведено аналіз функціональних процесів пейнтбольних клубів, на основі яких формуються принципи функціонально-просторової організації пейнтбольних клубів, досліджуються існуючі варіанти облаштування просторів для гри, та розглядаються варіанти можливих рішень, формуються основні принципи, на основі яких можна здійснювати подальше проектування спеціалізованого пейнтбольного клубу.

Ключові слова: пейнтбол, пейнтбольний клуб, принципи формування, функціонально-просторове формування, спеціалізовані заклади, спортивний комплекс, спортивні споруди.

Стан проблеми, її актуальність. На сьогоднішній день в Україні великої популярності набула гра в пейнтбол, по всій території країни активно ведуть діяльність і розвиваються пейнтбольні клуби, об'єднуючи навколо себе сотні любителів цієї екстремальної гри. Українська Пейнтбольна Федерація (УПФ) систематично організовує спортивні турніри, регулярно проводяться обласні та міжобласні «Великі Ігри», але досі в жодному місті України немає спеціалізованого закладу для цієї гри, всі змагання проводяться на спеціально облаштованих майданчиках під відкритим небом та в закинутих або недобудованих будівлях. Переважно всі об'єкти, що слугують приміщенням для гри в пейнтбол, знаходяться в межах міста, тому їх територія обмежена і не має можливості розвитку, в наслідок чого функції скорочуються через недостатній простір, а ті об'єкти, що розташовані за містом, не мають достатніх умов для проведення гри комфортно і безпечно. Саме тому виникає питання стосовно проектування спеціально призначених для гри в пейнтбол будівель і